

Νέα σημεία της Πρότασης Αναθεώρησης

1. Αναμόρφωση της διαδικασίας εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας

Η ισχύουσα διαδικασία εκλογής του Προέδρου επιβαρύνει για δύο κυρίως λόγους την εύρυθμη λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος.

α) Η προϋπόθεση της συγκέντρωσης του minimum των 180 ψήφων κατά την τρίτη ψηφοφορία και η διάλυση της Βουλής, σε περίπτωση που αυτό δεν επιτευχθεί, δεν αντιστοιχεί στον πολιτειακό ρόλο του Προέδρου, όπως προδιαγράφεται μετά την αναθεώρηση του 1986. Η “απειλή” εκλογών και η εύλογη πολιτική ένταση που την συνοδεύει επιφέρει σημαντικό κόστος για την ανάδειξη ενός οργάνου με προσδιορισμένες ρυθμιστικές λειτουργίες στο πολίτευμα.

β) Η αδυναμία ανάδειξης Προέδρου, επειδή δεν συγκεντρώνονται οι 180 ψήφοι, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μεθόδευση για να οδηγηθεί η χώρα σε πρόωρες εκλογές. Το “όπλο” αυτό ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί ακόμη και από μικρά κόμματα που συγκυριακά παίζουν ρόλο “ρυθμιστή” στην ανάδειξη του Προέδρου. Έτσι όμως το εκλογικό σώμα “εκβιάζεται”, διότι “σύρεται” σε εκλογές πριν ακόμη διαμορφώσει γνώμη για την πραγματική πορεία του προγράμματος της Κυβέρνησης.

Για τους παραπάνω λόγους είναι σκόπιμη η “αποδραματοποίηση” της διαδικασίας με δυνατότητα ανάδειξης του Προέδρου από τη θητεύουσα Βουλή. Ας σημειωθεί ότι και υπό το ισχύον καθεστώς, Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να αναδειχθεί ακόμη και με λιγότερες από 151 ψήφους στην Βουλή που θα προκύψει μετά από την διάλυση εκείνης στην οποία δεν επετεύχθη η πλειοψηφία των 180. Η αποστολή του Προέδρου ως ρυθμιστή του πολιτεύματος δεν θίγεται, τέλος, από την προτεινόμενη τροποποίηση, αφού η ευρύτερη νομιμοποίηση που απαιτεί γι’ αυτήν ίσως δεν επηρεάζεται άμεσα. Τούτο, διότι η μεν Κυβέρνηση θα υπολογίζει το κόστος της πρότασης ενός “κομματικού” Προέδρου, η δε Αντιπολίτευση θα επιδιώξει εξ αρχής την συνεννόηση ως προς το πρόσωπο του προτεινομένου, φοβούμενη τον “κομματικό” Πρόεδρο.

2. Νέα Δικαιώματα

Το Σύνταγμά μας δεν μπορεί να μένει προσκολλημένο σε μία παραδοσιακή αντίληψη της σχέσης Εξουσίας / Ελευθερίας. Η πολυμορφία της πρώτης και οι κίνδυνοι αλλά και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η δεύτερη υπερβαίνουν τα όρια των κλασικών διατάξεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Επιβάλλεται λοιπόν η κατοχύρωση νέων δικαιωμάτων, αντίστοιχων με τις εξελίξεις, που συνεπάγεται ιδίως η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη της εποχής μας. Ανάλογα δικαιώματα αποτυπώνονται άλλωστε στα περισσότερα νέα ευρωπαϊκά Συντάγματα. Έτσι το δικαίωμα στην πληροφόρηση, η προστασία από τους βιοϊατρικούς πειραματισμούς, η προστασία από τα ΜΜΕ και οι εγγυήσεις της λειτουργίας τους, η ενίσχυση της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών, το ατομικό δικαίωμα στο περιβάλλον, το δικαίωμα στον επαγγελματικό προσανατολισμό και την επαγγελματική κατάρτιση, το δικαίωμα στη διαρκή εκπαίδευση καθώς και η εγγύηση της πραγματικής απόλαυσης των δικαιωμάτων, δίνουν το στίγμα ενός Συντάγματος προσανατολισμένου στο μέλλον, ευαίσθητου στην υπεράσπιση της προσωπικής ελευθερίας με σύγχρονους όρους.

Dis.A/01T/neasimia.doc/26.5.97/p.1-2/rp.md